Európai Parlament
2019-2024

Külügyi Bizottság

2023/2052(INI)

24.10.2023

JELENTÉSTERVEZET

az Európai Parlamentnek a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, a szíriai helyzetről szóló ajánlásáról
(2023/2052(INI))

Külügyi Bizottság

Előadó: Nathalie Loiseau

TARTALOM

Oldal

AZ EURÓPAI PARLAMENT AJÁNLÁSTERVEZETE 3

AZ EURÓPAI PARLAMENT AJÁNLÁSTERVEZETE

a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjéhez a szíriai helyzetről
(2023/2052(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel eljárási szabályzata 118. cikkére,

– tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A9-0000/2023),

A. tekintettel arra, hogy a genfi és az asztanai folyamatok kudarcba fulladtak, mivel a szíriai rezsim folyamatosan megtagadta, hogy komolyan tárgyaljon az ellenzékkel egy politikai megoldásról;

B. tekintettel arra, hogy 2011 óta félmillió szíriai halt meg és 14 millióan kényszerültek elhagyni lakóhelyüket fegyveres és terrorista csoportok erőszakos fellépése miatt, de elsősorban a szíriai rezsim és szövetségeseinek a saját népével szembeni brutális elnyomása miatt; mivel ez az elnyomás magában foglalta vegyifegyverek, gyújtóbombák, hordóbombák, rakéták és hagyományos légi bombák polgári személyekre irányuló folyamatos használatát; mivel legalább 150 000 szíriai tűnt el a rezsim koncentrációs táboraiban, és mivel a családokat még mindig nem tájékoztatják a hozzátartozóik sorsáról;

C. tekintettel arra, hogy autoriter külföldi szereplők – nevezetesen Oroszország, a Wagner-milícia, a Hezbollah és Irán – 2011 óta rombolják az országot, és mivel a szíriai rezsim nem felügyeli az állam teljes területét, valamint csak e külföldi szereplők támogatásával tudja fenntartani magát;

D. tekintettel arra, hogy Törökország rendszeresen, nagyszabású fegyveres akciókat hajt végre Szíria területén;

E. tekintettel arra, hogy az Iszlám Állam a nemzetközi koalíció fellépése előtt emberiesség elleni bűncselekményeket, többek között népirtást követett el az ideiglenesen ellenőrzése alatt álló területeken.

F. tekintettel arra, hogy a lakosság elnyomásában közvetlenül részt vevő 289 személy és 70 szervezet vagyonát európai szankciókkal sújtották;

G. tekintettel arra, hogy Oroszország folyamatosan akadályozza az Egyesült Nemzetek Szervezetét (ENSZ), és így a rezsim ellenőrzésén kívül eső területek és Törökország között egyetlen határátkelőhelyet tartanak fenn a nemzetközi humanitárius segélyek célba juttatása érdekében;

H. tekintettel arra, hogy a régióban számos ország a szíriai rezsimmel való kapcsolatának normalizálására irányuló folyamatot kezdett el, ami Szíria Arab Államok Ligájába történő reintegrációjában nyilvánult meg;

I. tekintettel arra, hogy 2011 óta az Európai Unió és tagállamai szolgáltatják a legtöbb adományt – összesen 30 milliárd eurót – a konfliktus által érintett lakosság részére; mivel a 2023. júniusi brüsszeli konferencián ígért európai támogatás 3,8 milliárd eurót tesz ki a teljes 5,6 milliárdból; mivel az Unió és a tagállamok a szíriai földrengésre való tekintettel vészhelyzeti támogatást nyújtottak, és mivel 2023. február 23-án az Unió szankciók alóli ideiglenes humanitárius mentesség mellett döntött, hogy elősegítse a humanitárius segítség célba juttatását az áldozatok számára;

J. tekintettel arra, hogy a szíriai állam nagyon kis mértékben elégíti ki a lakosság alapszükségleteit, az ország gazdasági helyzete rendkívül instabil, valamint hogy Szíria kábítószerállammá vált;

1. a Szíriával kapcsolatos politikájukban a következő ajánlásokat fogalmazza meg a Tanács, a Bizottság és a Bizottság alelnöke/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselője felé:

Politikai folyamat

a) ismételten hívják fel a figyelmet arra, hogy az Unió támogatja a demokratikus törekvéseket Szíriában, amelyek fennmaradtak az országban annak ellenére, hogy a 2011-es békés tüntetések óta a rezsim teljes elnyomást gyakorol, miközben Irán és Oroszország döntő katonai és pénzügyi segítséget nyújt az Aszad-család hatalmon tartásához;

b) emeljék ki, hogy a rezsim különösen felelős félmillió civil haláláért, az ország lerombolásáért, a lakosság többségének lakhelyelhagyásáért, 150 000 ember koncentrációs táborokban való kínzásáért és eltűnéséért, civilekkel szembeni vegyi fegyverek használatáért és a békés ellenzék szisztematikus megsemmisítéséért;

c) ellenezzék az Aszad-rezsimmel való kapcsolatok normalizálását, ha nem történik alapvető és valódi előrelépés az ENSZ Biztonsági Tanácsa 2254 (2015) sz. határozatának végrehajtásában, nevezetesen a politikai foglyok szabadon bocsátása, az áldozatok családjainak az eltűnt személyek sorsáról való tájékoztatása, valamint a humanitárius segítségnyújtással szembeni támadások és akadályok megszüntetése terén;

d) hangsúlyozzák, hogy annak ellenére, hogy bizonyos arab államok szuverén döntése szerint Szíriát visszavették az Arab Ligába, a szíriai rezsim semmi jelét nem adja annak, hogy fel akarna lépni az országból kiinduló kábítószer-kereskedelem ellen, amely az egész régiót érinti; ítéljék el, hogy az Aszad-család és szövetségesei – köztük a Hezbollah – captagon drogra tettek szert, 57 milliárd dollár értékben; vegyék figyelembe, hogy Bassár el-Aszad testvére a drog előállításának elősegítése érdekében katonai alakulatot vezényel;

e) hangsúlyozzák, hogy a gazdasági helyzet oka a rezsim elnyomása, hanyagsága és korrupciója, nem pedig az elnyomásban részt vevő személyekre és szervezetekre kivetett célzott európai szankciók;

f) biztosítsanak mihamarabb következetes, széles körű és egyértelmű mentességeket a megbízható nemzetközi humanitárius szervezetek számára; harmonizálják a lehető legnagyobb mértékben a szíriai korlátozó intézkedésekről szóló rendelet értelmezését

a tagállamok között, valamint alkalmazzák az ENSZ Biztonsági Tanácsának a humanitárius segítségnyújtásról szóló 2231 (2015) sz. határozatát;

g) üdvözöljék esz-Szuveida és Dara városok tüntetőinek bátorságát, akik 2023 augusztusát követően ismét békésen tüntettek az Aszad-rezsim ellen;

Biztonság

h) ítéljék el, hogy több száz iráni és orosz támaszpont és milícia folyamatosan jelen van Szíria területén; fejezzék ki aggodalmukat az ország ragadozó külföldi hatalmak általi gazdasági kizsákmányolása miatt;

i) ítéljék el a török erők támadásait, és hogy megszállták Szíria északi területeit; fejezzék ki mély aggodalmukat az Idlíb tartományban folyamatosan jelen lévő radikális iszlám ellenzék miatt; támogassák az Iszlám Állammal szembeni nemzetközi koalíció fenntartását, amely a komoly kudarcok ellenére továbbra is aktív Szíriában;

j) emeljék ki a Szíriai Demokratikus Erők szerepét a Dáis elleni küzdelemben;

k) sürgessék a tagállamokat, hogy folytassák az al-Hol és al-Roj dzsihádista fogolytáborokban fogva tartott állampolgáraik hazaszállítását, és állítsák bíróság elé a bűntetteket elkövetőket;

l) fokozzák erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy megakadályozzák az orosz – arab nyelvű – dezinformációt Szíriában;

A büntetlenség elleni küzdelem

m) hangsúlyozzák, hogy Európa számára a büntetlenség elleni küzdelem Szíriában erkölcsi és politikai kötelesség; üdvözöljék a francia–német közös nyomozócsoport igazságügy terén tett előrelépéseit a kínzás áldozatául esett 11 000 holttest kapcsán, amelyeket a Caesar-jelentésben azonosítottak, Szíria felfüggesztését a vegyi fegyverek betiltásával foglalkozó nemzetközi szervezetből, valamint a Németországban, Franciaországban és Svédországban a szíriai bűnösök bíróság elé állítása terén elért előrelépéseket;

n) nyomatékosan kérjék az összes tagállam közti automatikus információcserét azon háborús bűnösökről, akiknek a menedékjogi kérelmét elutasították a menekültek helyzetére vonatkozó egyezmény első cikkének F. szakasza alapján;

o) kérjék, hogy ugyanazokat a szakértőket és tolmácsokat bocsássák rendelkezésre az igazságügyi hatóságok és a rendőrség között, minden államban egy kijelölt ügyésszel az emberiesség elleni bűncselekményekre; kérjék, hogy az európai ösztöndíjakat kifejezetten olyan szíriaiak kapják, akik jogi képzésben szeretnének részt venni;

p) kérjék a tagállamokat, hogy hozzanak létre egy európai alapot a szíriai emberiesség elleni bűncselekmény áldozatai részére, olyan jogi keret kidolgozásával, amely lehetővé teszi a szíriai rezsim illegálisan szerzett javaihoz kapcsolódó befagyasztott alapok átutalását az áldozatok családjainak;

q) üdvözöljék az Egyesült Nemzetek Szervezetének 2023. június 29-i Közgyűlésén elfogadott határozatát, amelyben létrehoztak egy Szíriában eltűnt személyekkel foglalkozó intézményt, valamint biztosították a 2011 óta Szíriában történt legsúlyosabb nemzetközi bűncselekmények nyomozásait támogató nemzetközi, független és pártatlan mechanizmus finanszírozását;

Humanitárius segítségnyújtás és menekültek

r) kérjék fel a nemzetközi közösséget a 2024-es brüsszeli konferencia során, hogy sürgősen emelje meg a humanitárius segély mértékét 15,3 millió szíriai számára, akik nap mint nap erre szorulnak; ragaszkodjanak az ivóvízhez és az oktatáshoz való hozzáféréshez és a nők igényeihez igazított hosszú távú költségvetés-támogatáshoz; ismételten hívják fel a figyelmet arra, hogy az Unió az első számú hozzájáruló ezen a téren; üdvözöljék Libanon, Jordánia, Törökország és Irak azzal kapcsolatos folyamatos erőfeszítéseit, hogy e nehéz gazdasági helyzetben 6 millió menekültet fogadnak be;

s) ítéljék el a szíriai rezsim arra irányuló rendszeres kísérleteit, hogy a nemzetközi humanitárius segélyeket illetéktelen kezekbe juttassák, illetve a milíciáknak továbbítsák, valamint az árfolyamok a célból történő manipulálását, hogy az általa ellenőrzött területeken a segélyek nagy részét megszerezze;

t) határozottan ítéljék el, hogy Oroszország számtalanszor megtagadta, hogy a segélyeket célba juttassák az északi területeken lévő lakosság számára; ismételten mutassanak rá arra, hogy többször is megpróbálta rontani a fehérsisakosokról kialakult képet;

u) ismételten hívják fel a figyelmet arra, hogy Szíria nem tekinthető biztonságos országnak – még bizonyos részei sem – abból a szempontból, hogy azok az Európába menekült állampolgárok visszatérhessenek, akik a rezsim bűncselekményei elől menekültek, és akiket kínzás és erőszakos eltüntetés fenyeget, ha visszatérnek Szíriába;

2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az ajánlást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, valamint, hogy készüljön róla arab nyelvű fordítás, amelyet közzé is tesznek.